

Brussel, 27 maart 2019

Aan de leden van de Commissie
Mobiliteit van het Vlaamse Parlement

Betreft: Voorstel van decreet betreffende de gemeentewegen

Geachte leden van de Commissie mobiliteit van het Vlaams Parlement,

Landelijk Vlaanderen vzw is de vereniging van de private land-, bos- en natuureigenaars in Vlaanderen en ijvert voor de positieve betrokkenheid van deze doelgroep bij het Vlaams beleid.

Uw Commissie zal nu de behandeling van het voorstel van decreet beëindigen en tot de stemming overgaan. De terreineigenaars zijn zeer direct betrokken bij de gevolgen van dit decreet en, al ondersteunen zij de maatschappelijke en administratieve doelen van het decreet, zijn zij het wel die de meeste minder positieve gevolgen zullen moeten ondergaan. Hun vereniging werd nooit geraadpleegd over het voorstel ook niet via de strategische adviesraden waarin zij zetelt en ook niet tijdens de hoorzitting. Zij heeft ook geen kennis van een eventuele adviesverlening van de Raad van State. Staat u ons toe dat we u moeten medelen dat dit ons verwondert.

Op deze wijze, zonder draagvlak, op korte termijn een decreet goedkeuren dat grondig het bestaand wettelijk kader van jarenlang met een uitgebreide rechtspraak in een slag wijzigt en de rechten van eigenaars ernstig in het gedrang brengt is volgens ons niet gepast.

Er zijn toch ernstige juridische knelpunten of onduidelijkheden die ons, bij gebrek aan kans om geboord te worden, leiden tot deze brief. Het decreet wil onder meer geen verschil maken tussen de wegen volgens het eigendomstatuut maar het eigendomsrecht mag toch niet zomaar genegeerd worden: het wordt grondwettelijk én Europeesrechtelijk beschermd.

Wij zien onder meer volgende problemen:

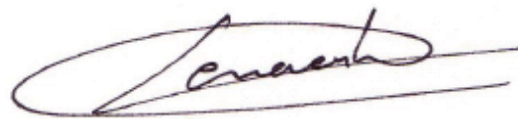
- Er ontbreekt een goede definitie van aangelanden die niet beperkt kan zijn tot (eventueel ver wonende) aanpalende eigenaars.
- Er is geen definitie van “publiek gebruik” die overeenkomt met het burgerlijk recht. Andere vormen van gebruik (gedogen, volgens de natuurwetgeving of de rechtspraak) moeten uitgesloten zijn van de definitie.
- De principes van artikel 4 missen in een bijkomend punt elke referentie naar het in beschouwing nemen van lokale nadelen voor de aangelanden, van het eigendom van de beddingen, van het niet gepast gedrag van sommige gebruikers (gekende knelpunten) en van de mogelijkheid voor een gemeente om haar plichten dan degelijk te vervullen. Bij een afweging zouden die elementen moeten meetellen.
- Al kan de afschaffing van de verdwijning van een weg in onbruik aanvaard worden voor de toekomst, dat kan niet voor de reeds verdwenen wegen in onbruik (terugwerkende kracht van het decreet). In die gevallen moet de juridische macht (o.a. op basis van de rechtspraak) het eindwoord hebben en niet de gemeente zelfs na een eventueel rechterlijke uitspraak. Des te meer als daarenboven het “publiek gebruik” geen rechtsbasis heeft.
- Dit is nodig gezien de terugwerkende kracht van de nieuwe regeling, de partijdigheid van de gemeente als verkrijger, het eigendomsrecht bij privaat eigendom van een bedding, het gebrek aan een overgangsregeling en het gebrek aan beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Regering over de rechtssituatie van een bepaalde weg.
- De rechtsbescherming ontbreekt. We verwijzen in dit verband naar het onteigeningsdecreet waarbij een inneming eerst aan de rechter wordt voorgelegd en waarbij elke partij een gelijke beroepsmogelijkheid heeft.
- Er mankeert een objectieve en neutrale evaluatie of een arbitrage voor de financiële verwickelingen.
- De gemeente kan toch onmogelijk private beddingen verkopen bij onbruik of derde partijen inschakelen voor het beheer van private beddingen.
- Er is geen kwalificatie vereist voor verzoekers die een belang niet moeten aantonen, des te meer dat de gemeente dan, na eenzijdig verzoek, kan beslissen zonder verdere juridische onderbouwing of beroepsmogelijkheid om maatregelen te nemen op het terrein.
- Er wordt geen rekening gehouden met drevenpatronen, het plantrecht en beschermde landschapselementen en elke versperring wordt beschouwd als zijnde de fout van de aangelande/eigenaar die soms op de plaats zelfs niet aanwezig is.
- Er is geen mogelijkheid om onjuistheden op de wegenregisters te laten verbeteren.

- Bestrafingen zijn enkel voorzien voor aangelanden, niet voor weggebruikers die zich niet gedragen of falende gemeenten.
- Er is niets voorzien voor burgerlijke aansprakelijkheid en verzekeringen bij nieuwe wegen.

Kortom, het ontwerp is absoluut niet evenwichtig en brengt het eigendomsrecht zeer ernstig in het gedrang.

Wij vragen u dus, al is de tijd gemeten voor deze legislatuur, toch de Raad van State haar rol te laten vervullen en zo verdere procedures te vermijden. Uiteraard zijn wij ook steeds bereid tot overleg.

Hoogachtend,

Christophe Lenaerts
Voorzitter
Landelijk Vlaanderen vzw